

Moodul 2

Omavalitsuse protsessid ja tööriistad

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

SUSTAINABLE WATERS

NonHazCity 3

Moodul 2

1. Strateegiline planeerimine
2. Eesmärgi tase ja eesmärkide seadmine
3. Dokumentatsioon ja jälgitavus
4. Ohtlike kemikaalide sisalduse kontrollimise võimalused ehitusmaterjalides (ohutuskaart, EPD)
5. Turudialoog

2.1.Strateegiline planeerimine

Interreg
Baltic Sea Region

Co-funded by
the European Union

SUSTAINABLE WATERS

NonHazCity 3

Strateegiline planeerimine

- Strateegiline planeerimine on ehitusprojektide oluline osa: see võimaldab seada säästva ehituse eesmäärke

Selles osas saate teada, milliseid piirtingimusi on strateegilises planeerimises hea arvestada.

- Strateegilise planeerimise etapis täpselt määratletud piirtingimused toetavad tavapärastest ehitustavadest kõrgemate eesmärkide seadmist

NonHazCity 3 projekt põhineb ambitsioonikamal tasemel, mis on määratletud munitsipaalehitustavadele riiklikest õigusaktidest kõrgemate nõuete seadmisega

Sageli nõuab ambitsioonikam tase tavapärase igapäevase rutiini muutmist ning uute toodete, protsesside ja töö korraldamise või lähenemise viiside leidmist

- Innovatsioon hõlmab antud juhul uusi ideid muudatuste elluviimiseks, mis aitavad lahendada vastutustundliku ehituse vajadusi ja võtavad arvesse kahjulike kemikaalide, kliima ja materjalide ringlusega seotud aspekte.

Innovatsiooni edendamine ehitussektoris nõuab uusi lähenemisviise omavalitsuste töö korraldamisele

Miks on strateegiline planeerimine oluline?

- Omavalitsustel on õigus teha otsuseid säästvasse ehitusse investeerimise kohta
- Strateegilise planeerimise etapp eelneb tegelikule ehitusprojektile
- Strateegilise planeerimise tegevused aitavad hilisemates etappides teavet mõista ja määratleda
- Strateegilise planeerimise eesmärk on tagada, et ehitusprojekt saavutab teatud taseme eesmärgid
- Strateegiline planeerimine seab prioriteediks omavalitsuse peamised investeeringud ja loob plaani uute arengukontseptsioonide integreerimiseks

Strateegilise planeerimise rakendamise raamistik

- Strateegilisel planeerimisel edu saavutamiseks on vaja nii teie enda organisatsiooni võimekust kui ka poliitilise keskkonna tuge

Poliitiline keskkond

- Aktiivsed kontrollimeetmed, nt vastutustundlik riigihange
- Kliima, materjalide ringluse ja puhta ehitusega seotud kohustused ja eesmärgid, nt omavalitsuste strateegiad

Koostöö

- Juhtimistoetus, piisavad inimressursid
- Multidistsiplinaarne rakendusmeeskond

Teadmised ja võimed

- Koolitusvajadused on kindlaks tehtud
- Suutlikkuse arendamise toetamiseks on eraldatud ressursid
- Ehitusprojektide abistamiseks on olemas sisemine suutlikkus ja teadlikud inimesed

Mitut valdkonda hõlmav rakendusmeeskond

- Mitut valdkonda hõlmav rakendusmeeskond on ehitusprojektides kasulik, kuna see ühendab erinevate ekspertide vaatenurgad ja teadmised. See omakorda parandab otsuste langetamist ja lahenduste kvaliteeti
- Järgnev tabel näitab rolle, mida erinevad eksperdid meeskonnas mängida saavad

Rakendusmeeskond

Roll	Kirjeldus
Kõrgem juhtkond	Toetab meeskonda otsuste langetamisel ja lahenduste elluviimisele pühendumisel.
Keskastme juhtkond	Näiteks projekti arendaja ja planeeritud ehitusprojektiga seotud teenindusüksuste juht.
Munitsipaalteenuste üksuse spetsialist	Töötaja, kellel on säästva arengu alased teadmised ja koolitus ning kes saab abistada kõigis ehitusprojektides.
Lõppkasutaja tasand	Lõppkasutajaid võib esindada ehitusprojekti lõppkasutaja organisatsioon või lõppkasutaja teenindusüksus.
Tehnoloogiaekspert	Arhitekt või ehitusekspert, kellel on põhjalikud teadmised uuenduslike ehitusprojektide hetkeseisust.
Keemia- või keskkonnaekspert	Ekspert, kellel on teadmised ehitusprojekti aspektidest, mis on seotud ohtlike kemikaalide, materjalide ringluse ja kliimaga.
Hankeekspert	Ekspert, kes tunneb omavalitsuse hankemenetlust ja sellega seotud õiguslikke nõudeid.
Projektijuht	Ekspert, kellel on põhjalikud kogemused ehitusprojekti praktilise elluviimise, innovatsiooni ja teadmiste haldamise alal.

Strateegilise planeerimise etapp eelneb tegelikule ehitusprojektile

Strateegilise planeerimise etapis valmistatakse ette ja selgitatakse järgmist:

1. Taust ehk ehitusvajadused
2. Sihttase ehk ehitustase, mis on kõrgem kehtivatest õigusaktidest tulenevatest nõuetest. Taset hinnatakse kolme samba (kahjutus, materjalide ringlus ja kliimasõbralikkus) ja ehitusmaterjalide ohutuse seisukohast.
3. Sidusrühmade kaardistamine ja vajalike nimekirjade koostamine
4. Turudialoog (vajadusel)

Omavalitsuse ehitusvajadused tuleks kombineerida teiste omavalitsuse vajadustega

- Omavalitsuse ehitusvajadused on kombineeritud ka teiste valdkondadega, näiteks sotsiaal-, tervishoiu- ja heaoluvaldkonnaga. Ehitusvajadused võivad tuleneda nii poliitilistest eesmärkidest kui ka standarditest ja määrustest, mida omavalitsused peavad järgima
- Sel juhul võib olla asjakohane kaardistada kasutajate vajadused koos teenuseosutajate ja lõppkasutajatega. Sobivate meetodite hulka kuuluvad näiteks fookusgrupi arutelud (välistekspertide ja peamiste sidusrühmadega), töötoad omavalitsuse tippjuhtkonnaga ja intervjuud peamiste teenusekasutajatega (kinnisvarahaldurid, lõppkasutajad)
- Vajaduste kontrollimine võimaldab neid prioriseerida ja lisada uutesse arenduskontseptsioonidesse

Sihttasemed suunavad lahendusi

Ehitusmaterjalide puhul

- Ehitusmaterjalidele ja toodetele saab seada erinevaid nõudeid. Näiteks peavad need olema ökomärgisega (Põhjamaade Luigemärgis, ELi ökomärgis, Saksa Blauer Engel) või muul viisil tuntud materjalide ja kaubamärkidega
- Nõuded võivad kehtida kas kõigile materjalidele või ainult teatud materjali- või tooterühmadele, näiteks kandvatele ja mittekanvatele konstruktsioonielementidele, isolatsioonimaterjalidele, viimistlusmaterjalidele

Sihttasemed suunavad lahendusi

Hoonete puhul

- Ka hoonetele endile saab seada nõudeid ohutuse, materjalide ringluse ja kliimasõbralikkuse osas. Nõuete tase tuleks otsustada võimalikult varakult, et kõik osapooled oleksid keskkonna-sertifitseerimise nõuetest teadlikud ja et neid saaks täita
- Kõige sagedamini kasutatavad hoonete sertifitseerimissüsteemid on (sulgudes päritoluriik): BREEAM (Suurbritannia), LEED (Ameerika Ühendriigid), DGNB (Saksamaa), Miljöbyggnad (Rootsi), Luigemärgis hoonetele (Põhjamaad)

Neid ambitsioonide tasemeid mõjutavad:

- Rahalised võimalused
- Seadusandlikud regulatsioonid, poliitilised otsused, osalemine projektides, rahalised stiimulid
- Poliitiline toetus
- Kõrgema juhtkonna pühendumus, teerajaja roll, valimislubadused

